

Woensdag 9 oktober 2019

Lezing over De Restitutiecommissie

door Dick Oostinga, commissielid en lid Lions Goes

Dick gaf eerst een historisch overzicht van het hoe en waarom van De Restitutiecommissie Cultuurgooederen.

Vanaf 1933 is er veel kunst geroofd als gevolg van vooral anti-Joodse maatregelen en de ambities tot het aanleggen van kunstcollecties door nazifunctionarissen zoals Hitler en Göring.

Na de oorlog werd door de geallieerden aan de nationale regeringen opdracht gegeven tot teruggave van geroofde, onrechtmatig verkregen kunst of in beslag genomen kunstwerken. In Nederland ging dat gebeuren onder de vlag van de Stichting Nederlands Kunstbezit.

Dit werkte niet omdat er door de eigenaren een erg zware bewijslast moest worden geleverd betreffende het eigendomsrecht, onvrijwillig bezitsverlies of gedwongen verkoop. Daarnaast moest een tegenprestatie worden geleverd en werden kosten doorberekend. Ga daar maar aanstaan als alles van je is geroofd en al je bezittingen en papieren zijn vernietigd. Omstreeks 1990 kwam er een keerpunt en werd een nieuwe commissie benoemd die op meer redelijke basis de claims ging

onderzoeken met uiteindelijk resultaat de oprichting van De Restitutiecommissie.

Er werden een aantal hoofdlijnen opgesteld waaraan de Commissie en de slachtoffers zich moesten conformeren met een 2-ledig doel:

- Advies geven aan de minister van OCW over de claims t.a.v. kunst in het bezit van het rijk (denk aan o.a. de musea) en
- Bindend advies voor ander bezit naar "redelijkheid en billijkheid".

Er kwam een eindrapportage in 2013 over de museale verwervingen vanaf 1930 en de musea moesten d.m.v. een zelfonderzoek onder de auspiciën van de Museumvereniging.

Bovendien kon men via de site www.herkomstgezocht.nl opgeven wat er geroofd was.

Tot nu toe zijn er 181 zaken behandeld, 141 adviezen uitgebracht en 17 bindende adviezen gegeven.

Daarna gaf Dick a.d.h.v. een aantal voorbeelden hoe de Commissie een aantal zaken heeft onderzocht, welke overwegingen gemaakt moeten worden en wat voor problemen er om de hoek komt kijken om tot een billijk en redelijk besluit te kunnen komen. Hij deed dit o.a. aan de hand van het meest recente advies over nevenstaand schilderij van Jan Davidsz. de Heem, *Pronkstilleven (foto)*

Al met al weer een boeiende lezing met een goede inkijk wat er allemaal mis is gegaan in het verleden en hoe de teruggave nu geregeld

